

Tasavvufa Giriş: El-Mukaddime fi't-Tasavvuf

Introduction to Sufism: Al-Muqaddimah fi al-Tasavvuf

Doktora Öğrencisi Hatice Çalışkan

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Ankara/Türkiye
hatca11132@gmail.com

Ankara University Institute of Social Sciences
Ankara/Türkiye
ORCID: 0000-0001-7499-1116

Makale Bilgisi | Article Information**Makale Türü | Article Types****Geliş Tarihi | Received****Kabul Tarihi | Accepted****Yayın Tarihi | Published****Yayın Sezonu | Pub Date Season****Cilt | Volume****Sayı | Issue****Sayfa | Pages**

Kitap Tanıtımı | Book Review

10 Eylül | September 2022

17 Ekim | October 2022

30 Haziran | June 2023

Haziran | June

26

51

109-112

Atıf | Cite as

Hatice Çalışkan, "Tasavvufa Giriş: El-Mukaddime fi't-Tasavvuf". *Tasavvuf İlmi ve Akademik Araştırma Dergisi* 26/51 (Haziran 2023), 109-112.

İntihal | Plagiarism

Bu makale, iThenticate yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir
This article has been scanned by
iThenticate. No plagiarism detected.

Yayıncı | Published by

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
İstanbul Sabahattin Zaim University

Telif Hakkı | Copyright

Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının
telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC
BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanır.
Author(s) publishing with the journal
retain(s) the copyright to their work licensed
under the CC BY-NC 4.0.

Etik Beyan | Ethical Statement

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur/It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited (Hatice Çalışkan).

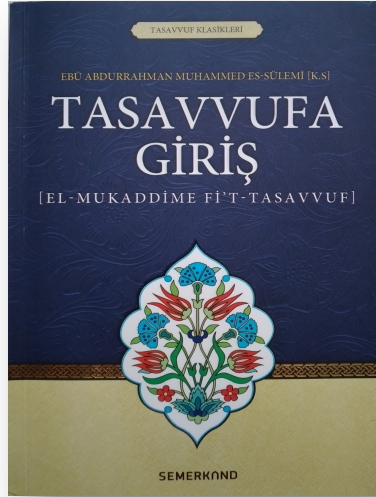
Tasavvufa Giriş

El-Mukaddime fi't-Tasavvuf

Ebû Abdurrahman Muhammed Es-Sülemî

ev. Abdullah Suat Demirtař

Semer kand Yayınları, İstanbul, 2018, ss.120

“Güzel sonuç yalnız muttakiler içindir, düşmanlık ise ancak zalimler üzerinedir.” (s.27)

el-Mukaddime fi't-Tasavvuf müellifi İmam Sülemî'nin tam adı, Ebû Abdurrahman Muhammed b. Hüseyin b. Muhammed b. Musa es-Sülemî el-Ezdi en-Nisâbüri es-Sûfî'dir. 325/ 937'de Nişabur'da doğmuştur. Babası Hüseyin b. Musa, zâhid ve takva sahibi âlim bir zattır. İbn Nüceyd'in kızı olan annesi de zühd ve takva sahibi bir insandır. İmam Sülemî ilk derslerini dedesi İbn Nüceyd'den almış, onunla beraber ilim meclislerine katılmıştır. Müellif, daha çok ilim öğrenmek için seyahatlere çıkmıştır. Irak, Rey, Hemedan, Merv ve Hicaz'a ilim öğrenmek maksadıyla gitmiştir. Buralardaki muhaddis, mutasavvıf, müfessir ve fakih olan âlimlerle görüşerek onlardan ilim öğrenmiştir. Dârekutnî, Hâkim en-Nisâbüri ve Muhammed b. Ali Kaffâl gibi âlimlerden hadis, tefsir, tasavvuf ve fıkıh eğitimi almış çok sayıda eser ortaya koymuştur. İlk tabâkat kitabı *Tabakâtü's-sûfiyye*, ilk tasavvufi tefsirlerden *Hakâiku't-tefsir* ve ilk fütüvvet kaynaklarından *Kitâbü'l-fütüvve* başlıca eserleridir.

Tasavvufun esasının Kitap ve Sünnete uymak, bid'attan ve nefsin kötü arzularından uzaklaşmak, meşâyihe hürmet etmek ve halkın özürlerini kabul edip virde devam etmek olduğunu söylemiştir. Sülemî tasavvufla ilgili eserler yazarken Nişabur'daki zaviyesinde irşad faaliyetlerini sürdürmüştür. Yetiştirdiği âlimler arasında; Ebû Sa'id Ebu'l-Hayr, Abdülkerim el-Kuşeyrî, Ebû Nuaym el-İsfahânî gibi şahsiyetler vardır. Ömrünü ilim öğrenme ve öğretme, İslâm'ı anlatma ve eser yazma yolunda geçiren Sülemî, 412/1021'de Nişabur'da vefat etmiştir (ss.12-23).

Tasavvufa giriş mahiyetinde kaleme alınan eser iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde İmam Sülemî'nin hayatına yer verilmektedir. İkinci bölüm Sülemî'nin eserinin tercümesidir. Sülemî eserinde kavramları ele alırken ilk önce âyet ve hadislerle daha sonra sahabelerin sözleri ile açıklamaktadır. Eserinde ilk dönem zâhid ve mutasavvıfların sözlerine de yer vermiştir. Sûfilerle arkadaşlık etmek isteyenlerin nefislerini, kalplerini ve mülklerini yok saymaları gerektiğini söylemektedir. *Muhabbet*, kelimelere sığamayacak kadar latif ve yücedir. Marifet ise Hakk'ı isim ve sıfatları ile tanımaktır (ss.23-41).

Tevekkül, inananların yalnızca Allah'a bağlanmasıdır. "Her kim Allah'a tevekkül ederse O, ona kâfidir" (Talak 65/3). Ömer b. Hattâb (r.a), Allah Resûlünün şöyle buyurduğunu nakletmiştir: Şayet siz Allah'a hakkıyla tevekkül etseydiniz, Allah sabah erken vakitte aç olarak çıkıp, akşam tok olarak dönen kuşları rızıklandırdığı gibi sizi de rızıklandırır.

Hasan-ı Basrı'nin; kim tevekkül ve kanaat ederse, bu talep ettiği Őey karşılanır, sözü aktarılmaktadır (ss.49-51).

Tevekkül bahsinden sonra aynı üslupla tevekkül ehlinin özelliklerini, kifayet tevekkülünün sevabından bahsedilmektedir. *Rıza* kavramının kazanın acısına bile razı olmak, Őefkatin insanlara istediklerini vermek, *güzel ahlâk* ve *tevazuun* başa kakmayı terk ve nefsi feda olduğu anlatılmaktadır. Tavsiyeler kısmında farklı âlim ve mutasavvıfların insanlara öğütlerine yer verilmektedir. Son olarak tasavvufun Őartları kısmında dünyaya rağbet etmemek, zikir ve ibadetle meşguliyet, kazaya ve kadere razı olmak gibi hususlardan bahsedilmektedir (ss.69-113). Eserde her bir kavram izah edilirken farklı âlim ve mutasavvıfların sözlerine, hikâyelere ve Őiirlere yer verilerek açıklanan kavramın anlam katmanları ortaya çıkarılmaktadır.

İlk dönem klasiklerinden eserin akıcı çevirisi kolay okuma imkânı sunmaktadır. Yararlanılan kaynaklar dipnotlarda belirtilmiştir. Eserin içerik itibariyle günümüzün hem akademik hem de genel okuyucu kitlesine hitap ettiği söylenebilir.